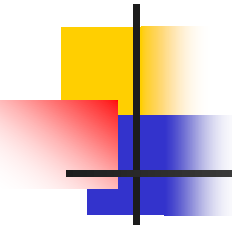

Bài giảng

Kê toán máy

(Computerized Accounting)

Biên soạn: Lê Ngọc Mỹ Hằng

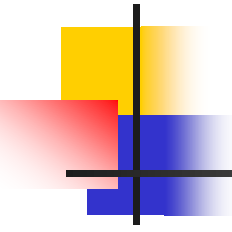

CHƯƠNG I: TỔNG QUAN VỀ KẾ TOÁN MÁY

❖ MỤC TIÊU

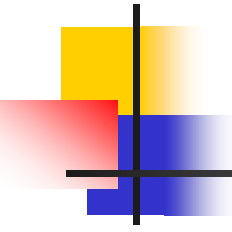
- ❖ Cung cấp kiến thức nhằm giúp sinh viên hiểu biết toàn diện về một hệ thống thông tin kế toán dựa trên máy tính
- ❖ Nhận diện rõ vai trò của phần mềm kế toán trong hệ thống thông tin kế toán
- ❖ Bước đầu hiểu được cấu trúc của một chương trình kế toán máy nhằm xác định rõ công việc của kế toán viên khi làm việc với phần mềm kế toán
- ❖ Nhận diện các dạng file cơ bản trong chương trình kế toán máy nhằm phục vụ tốt cho quá trình làm việc (lưu, bảo vệ, hiệu chỉnh dữ liệu,)
- ❖ Nắm vững các nguyên tắc tổ chức thông tin trên máy nhằm tránh sai sót khi tiến hành công tác kế toán máy

❖ SỐ TIẾT: 5

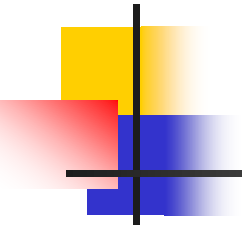
TÀI LIỆU THAM KHẢO

- ❖ TS.Trần Thị Song Minh, 2005, Chương I: Hệ thống thông tin kế toán với tổ chức doanh nghiệp, Chương II: Công nghệ thông tin với kế toán doanh nghiệp trong Giáo trình kế toán máy, Trang 7-13, Trang 58-70, NXB Lao động-Xã hội

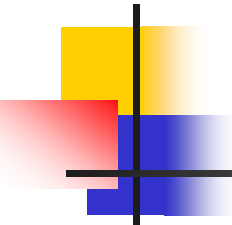
Kế toán máy

- ❖ Kế toán máy là quá trình ứng dụng công nghệ thông tin trong hệ thống thông tin kế toán, nhằm thực hiện công tác hạch toán trong doanh nghiệp.
- ➔ Thông tin kế toán chính là dữ liệu kế toán đã gia tăng giá trị bằng các công cụ máy tính.

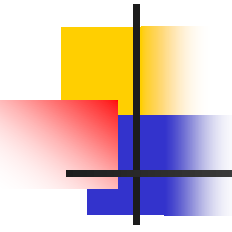
Dữ liệu kế toán và thông tin kế toán

Tiêu thức \ Khái niệm	Dữ liệu kế toán	Thông tin kế toán
Tính chất	chưa xử lý	đã qua quá trình xử lý
Trạng thái	cụ thể	Trừu tượng
Tổ chức lưu trữ	Sổ nhật ký	Sổ cái, các báo cáo kế toán
Mức độ quan tâm	Tức thời	Lâu dài, liên tục

Hệ thống thông tin kế toán (AIS)

- ❖ Hệ thống thông tin kế toán (Accounting Information System):
 - ✧ Là tập hợp các nguồn lực (con người, thiết bị máy móc)
 - ✧ Biến đổi dữ liệu tài chính và các dữ liệu khác thành thông tin kế toán
 - ✧ (Hệ thống thông tin kế toán được đề cập ở đây là HTTTKT dựa trên máy tính - Computer based AIS).

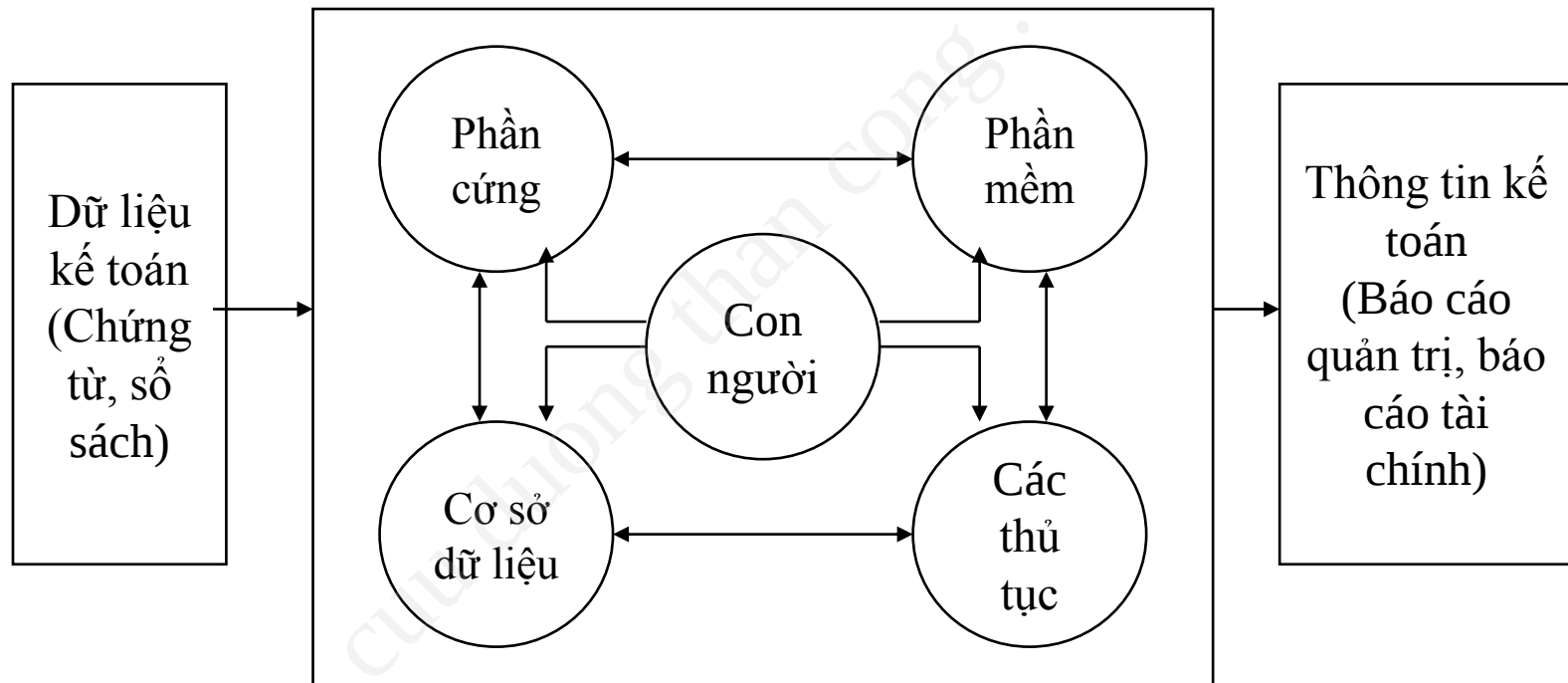

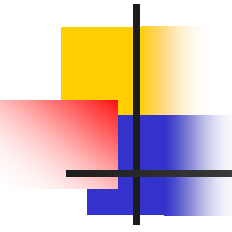
Hệ thống thông tin kế toán (AIS)

❖ Chức năng

- ❖ Ghi nhận, xử lý, lưu trữ và truyền đạt thông tin kinh tế tài chính trong đơn vị kế toán.
- ❖ Nói cách khác, ghi chép, theo dõi mọi biến động về tài sản, nguồn vốn và quá trình hoạt động của đơn vị kế toán.

MÔ HÌNH HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN TỰ ĐỘNG HOÁ

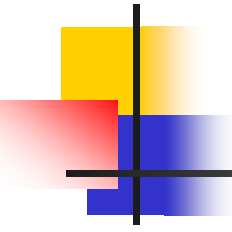
Thành phần

❖ Phần cứng:

- ❖ Máy tính
- ❖ Các thiết bị ngoại vi
- ❖ Các thiết bị mạng phục vụ nhu cầu giao tiếp với con người hay với các máy tính khác

❖ Phần mềm:

- ❖ Hệ điều hành
- ❖ Phần mềm quản trị cơ sở dữ liệu
- ❖ Phần mềm kế toán

Thành phần

❖ Các thủ tục:

- ❖ Tổ chức và quản trị các hoạt động xử lý thông tin (thiết kế và triển khai chương trình, duy trì phần cứng và phần mềm, quản lý chức năng các nghiệp vụ).

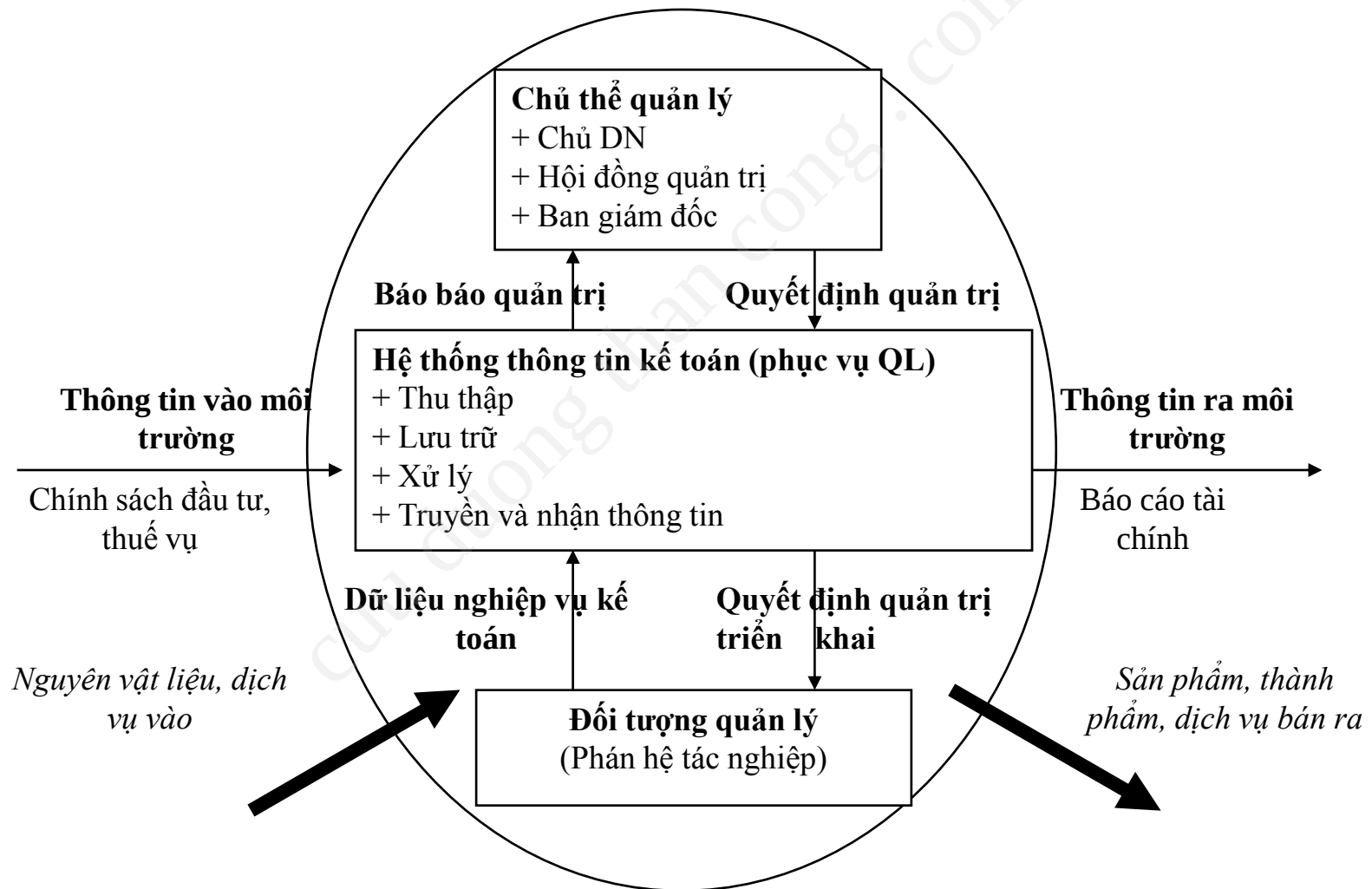
❖ Cơ sở dữ liệu kế toán:

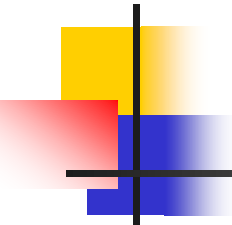
- ❖ File danh mục tự điền
- ❖ File nghiệp vụ

❖ Con người:

- ❖ Các nhân viên xử lý thông tin
- ❖ Các nhân viên nghiệp vụ
- ❖ Các nhà quản trị doanh nghiệp.

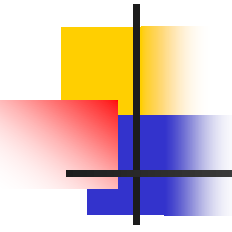
Vai trò của Hệ thống thông tin kế toán

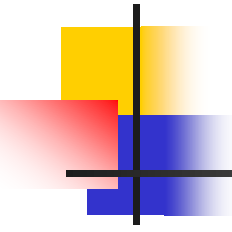
Vai trò của AIS

- ❖ AIS cung cấp nhiều thông tin đầu vào cho các hệ thống thông tin chuyên chức năng:
 - ❖ Báo cáo bán hàng (hệ thống thông tin thị trường)
 - ❖ Báo cáo vật tư - tồn kho và thông tin về chi phí (hệ thống thông tin sản xuất)
 - ❖ Báo cáo về lương và thuế thu nhập (hệ thống thông tin nhân lực)
 - ❖ Báo cáo lưu chuyển tiền tệ và theo dõi công nợ (hệ thống thông tin tài chính)....
- ❖ Các thông tin còn lại khác sẽ được thu thập thêm từ môi trường bên ngoài của doanh nghiệp
- ❖ AIS cùng với các hệ thống thông tin chuyên chức năng khác tạo nên hệ thống thông tin hoàn chỉnh phục vụ quản trị doanh nghiệp.

Các giai đoạn xử lý nghiệp vụ của hệ thống thông tin kế toán (AIS)

- ❖ Giai đoạn nhập liệu: chuyển dữ liệu trên chứng từ vào máy tính
 - ❖ Dùng bàn phím
 - ❖ Bán thủ công
 - ❖ Tự động
- ❖ Giai đoạn xử lý:
 - ❖ Sử dụng sổ kế toán hệ thống hoá theo thời gian và theo đối tượng
 - ❖ Phần mềm kế toán thể hiện ưu điểm lớn nhất trong xử lý dữ liệu:
 - ± Sắp xếp dữ liệu (phục vụ tìm kiếm)
 - ± Tính toán
 - ± Tổng hợp số liệu theo nhóm

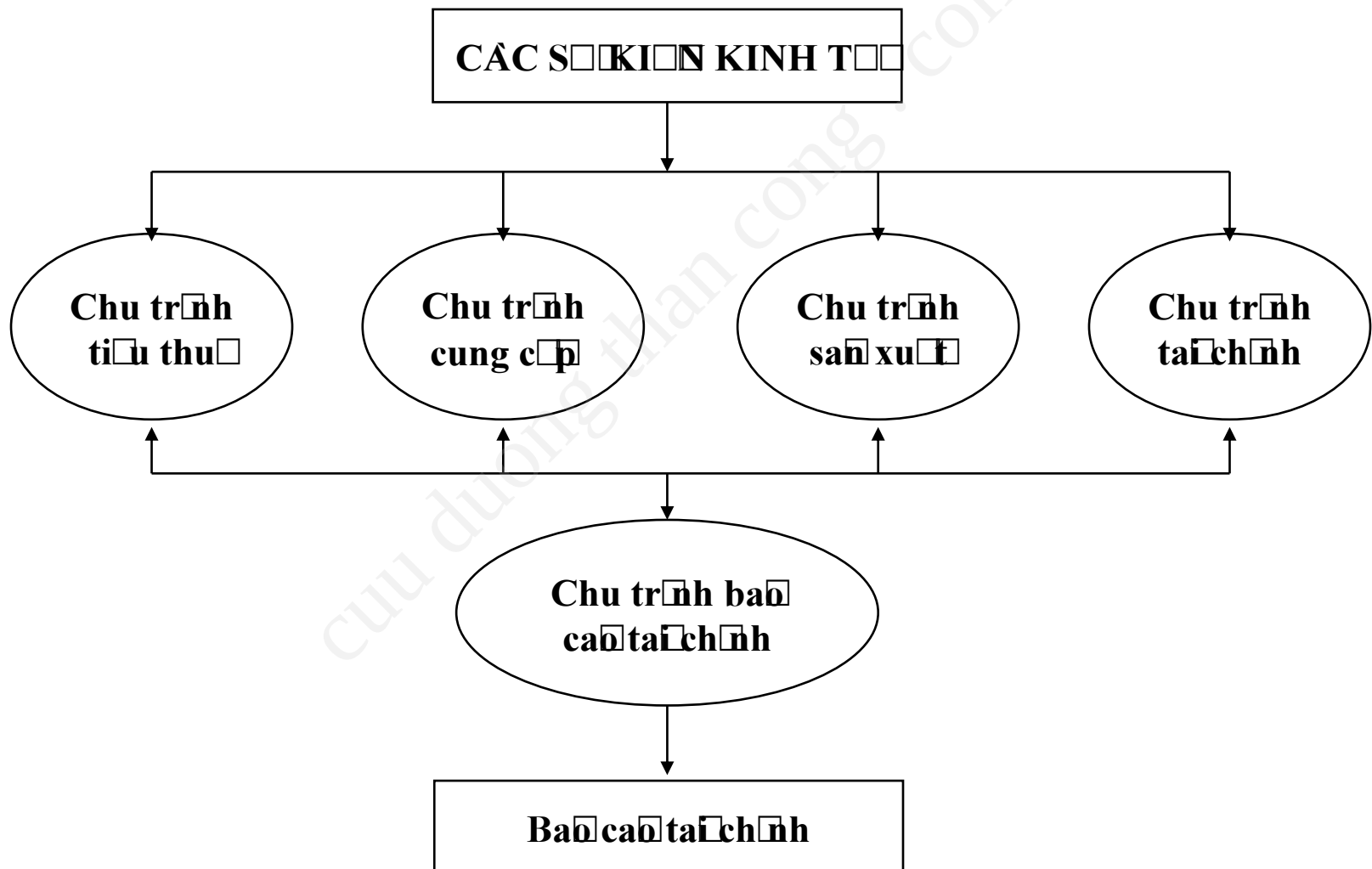
Các giai đoạn xử lý nghiệp vụ của hệ thống thông tin kế toán (AIS)

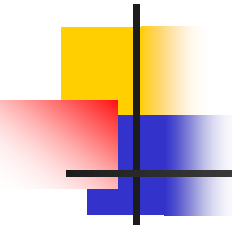
- ❖ Giai đoạn lưu trữ: Tập dữ liệu là một bộ lưu trữ có tổ chức các dữ liệu
 - ❖ Tập danh mục tự diễn
 - ❖ Tập giao dịch
- ❖ Giai đoạn phân phối và truyền đạt thông tin, AIS có thể cung cấp thông tin bằng nhiều cách:
 - ❖ Đưa ra màn hình
 - ❖ In các báo cáo
 - ❖ Gởi các tệp qua mạng

So sánh kế toán thủ công với kế toán máy

Hình thức xử lý Các giai đoạn xử lý nghiệp vụ	Kế toán thủ công	Kế toán máy
Nhập dữ liệu đầu vào - Tài liệu gốc (hoá đơn bán hàng, phiếu thu, chi)	Ghi chép thủ công	Nhập từ bàn phím, máy quét, tự động hoá
Xử lý dữ liệu - Biến đổi dữ liệu trên các sổ nhật ký thành thông tin trên các sổ cái	Thủ công	Tự động theo chương trình
Lưu trữ - Dữ liệu - Thông tin	Thủ công trên các sổ: - Sổ nhật ký - Sổ cái	Tự động ở dạng các tệp: - Tệp nhật ký - Tệp sổ cái - Tệp tra cứu
Kết xuất thông tin - Báo cáo tài chính - Báo cáo quản trị	Thủ công	Tự động theo chương trình

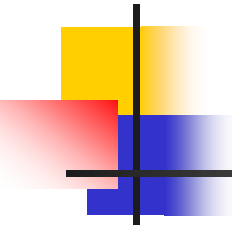
MÔ HÌNH CHU TRÌNH NGHIỆP VỤ

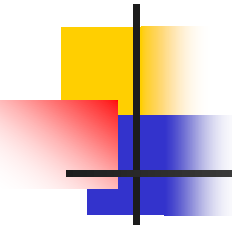
Chu trình tiêu thụ

- ❖ **Chức năng:** Chu trình tiêu thụ ghi chép những sự kiện phát sinh liên quan đến việc tạo doanh thu.
- ❖ **Các sự kiện kinh tế**
 - ✧ Nhận đơn đặt hàng của khách hàng
 - ✧ Giao hàng hoá và dịch vụ cho khách hàng
 - ✧ Yêu cầu khách hàng thanh toán tiền hàng
 - ✧ Nhận tiền thanh toán
- ❖ **Các phân hệ nghiệp vụ**
 - ✧ Hệ thống ghi nhận đơn đặt hàng
 - ✧ Hệ thống giao hàng hoá và dịch vụ
 - ✧ Hệ thống lập hoá đơn bán hàng
 - ✧ Hệ thống thu quỹ

Chu trình cung cấp

- ❖ **Chức năng:** Chu trình cung cấp ghi chép những nghiệp vụ phát sinh liên quan đến mua hàng, dịch vụ.
- ❖ **Các sự kiện kinh tế**
 - ✧ Yêu cầu đặt hàng hay dịch vụ cần thiết
 - ✧ Nhận hàng hoá, dịch vụ
 - ✧ Xác định nghĩa vụ thanh toán với nhà cung cấp
 - ✧ Tiến hành thanh toán theo hoá đơn
- ❖ **Các phân hệ nghiệp vụ**
 - ✧ Hệ thống mua hàng
 - ✧ Hệ thống nhận hàng
 - ✧ Hệ thống thanh toán theo hoá đơn
 - ✧ Hệ thống chi tiền

Chu trình sản xuất

❖ Chức năng

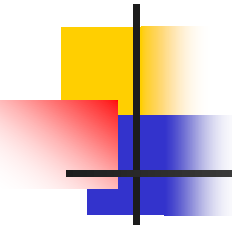
- ❖ Chu trình sản xuất ghi chép và xử lý các nghiệp vụ kế toán liên quan đến một sự kiện kinh tế - sự tiêu thụ lao động, vật liệu và chi phí sản xuất chung để tạo ra thành phẩm hoặc dịch vụ.

❖ Các sự kiện kinh tế

- ❖ Mua hàng
- ❖ Bán hàng
- ❖ Chuyển đổi nguyên vật liệu, lao động và chi phí sản xuất khác trong quá trình sản xuất
- ❖ Chuyển đổi chi phí tạo thành phẩm
- ❖ Thanh toán lương

❖ Các phân hệ nghiệp vụ

- ❖ Hệ thống tiền lương
- ❖ Hệ thống hàng tồn kho
- ❖ Hệ thống chi phí
- ❖ Hệ thống tài sản cố định

Chu trình tài chính

❖ Chức năng

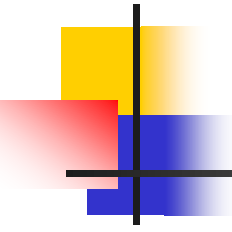
- ❖ Chu trình tài chính ghi chép kế toán các sự kiện liên quan đến việc huy động và quản lý các nguồn vốn quỹ.

❖ Các sự kiện kinh tế

- ❖ Hoạt động tăng vốn từ chủ doanh nghiệp đầu tư và từ đi vay.
- ❖ Sử dụng vốn để hình thành các tài sản

❖ Các phân hệ nghiệp vụ

- ❖ Hệ thống thu quỹ
- ❖ Hệ thống chi quỹ

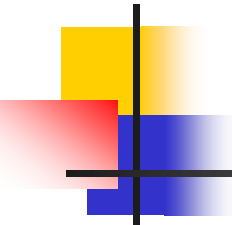
Chu trình báo cáo tài chính

❖ Chức năng

- ❖ Chu trình báo cáo tài chính thực hiện báo cáo về các nguồn tài chính và các kết quả đạt được từ việc sử dụng các nguồn tài chính này.

❖ Các phân hệ nghiệp vụ

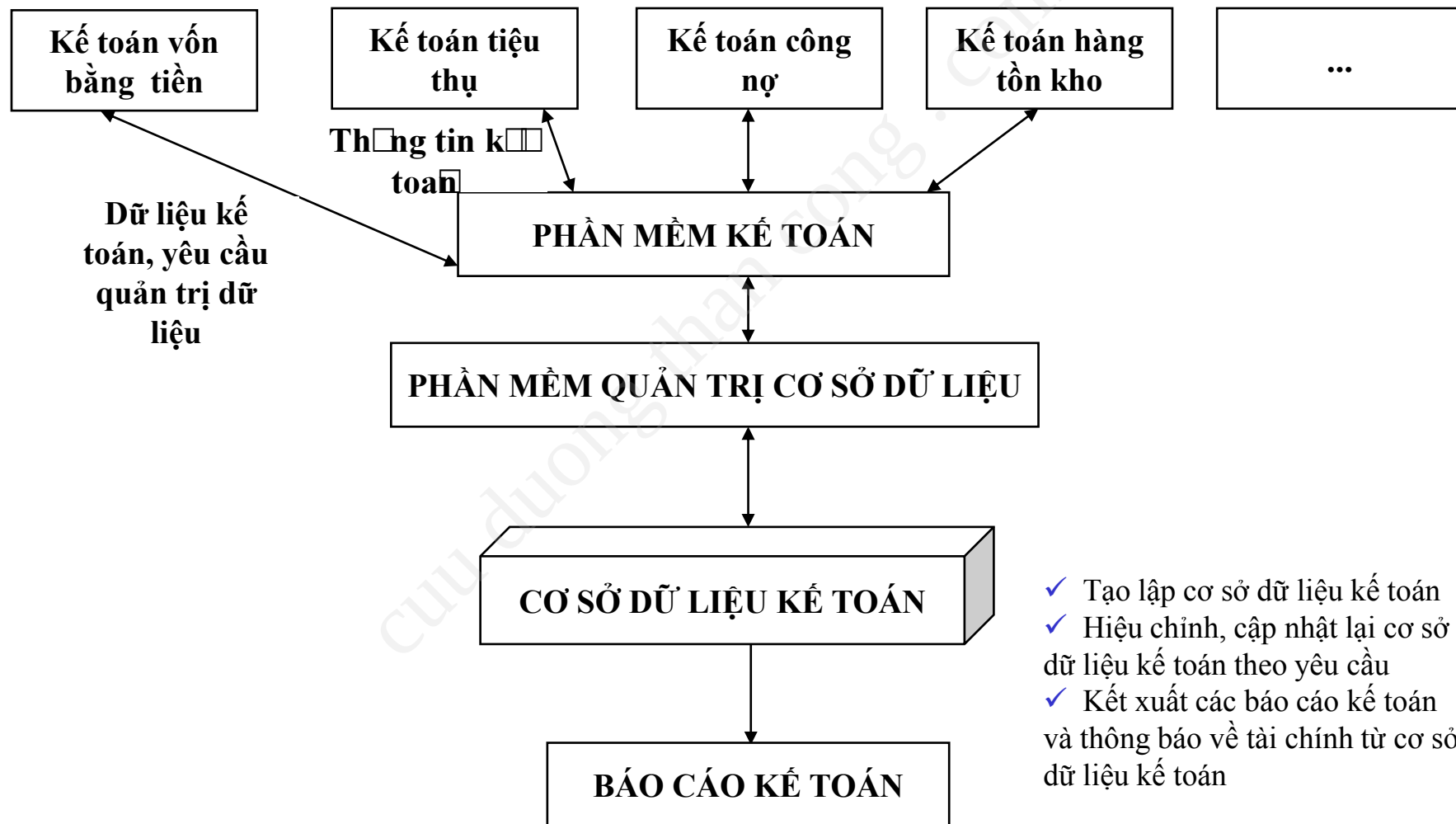
- ❖ Hệ thống sổ cái
- ❖ Hệ thống báo cáo kế toán (Báo cáo kế toán tài chính, Báo cáo kế toán quản trị)

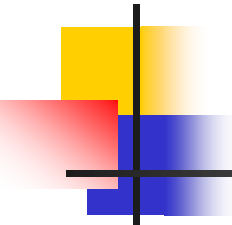

Phần mềm kế toán

- ❖ Phần mềm kế toán là hệ thống các chương trình để duy trì sổ sách kế toán trên máy vi tính.
- ❖ Công việc của người kế toán viên:
 - ❖ Nhập số liệu $\Longrightarrow$ In báo cáo kế toán quản trị
 - Hoặc
 - ❖ Nhập số liệu $\Longrightarrow$ Thực hiện thao tác cuối kỳ $\Longrightarrow$
In báo cáo kế toán quản trị và báo cáo kế toán tài chính
 - ❖ Tự viết chương trình kế toán
 - ❖ Mua các phần mềm kế toán trọn gói

VAI TRÒ CỦA PHẦN MỀM KẾ TOÁN TRONG HTTKT (AIS)

Các loại file cơ bản trong Chương trình kế toán máy

❖ *Dạng file cơ sở dữ liệu*

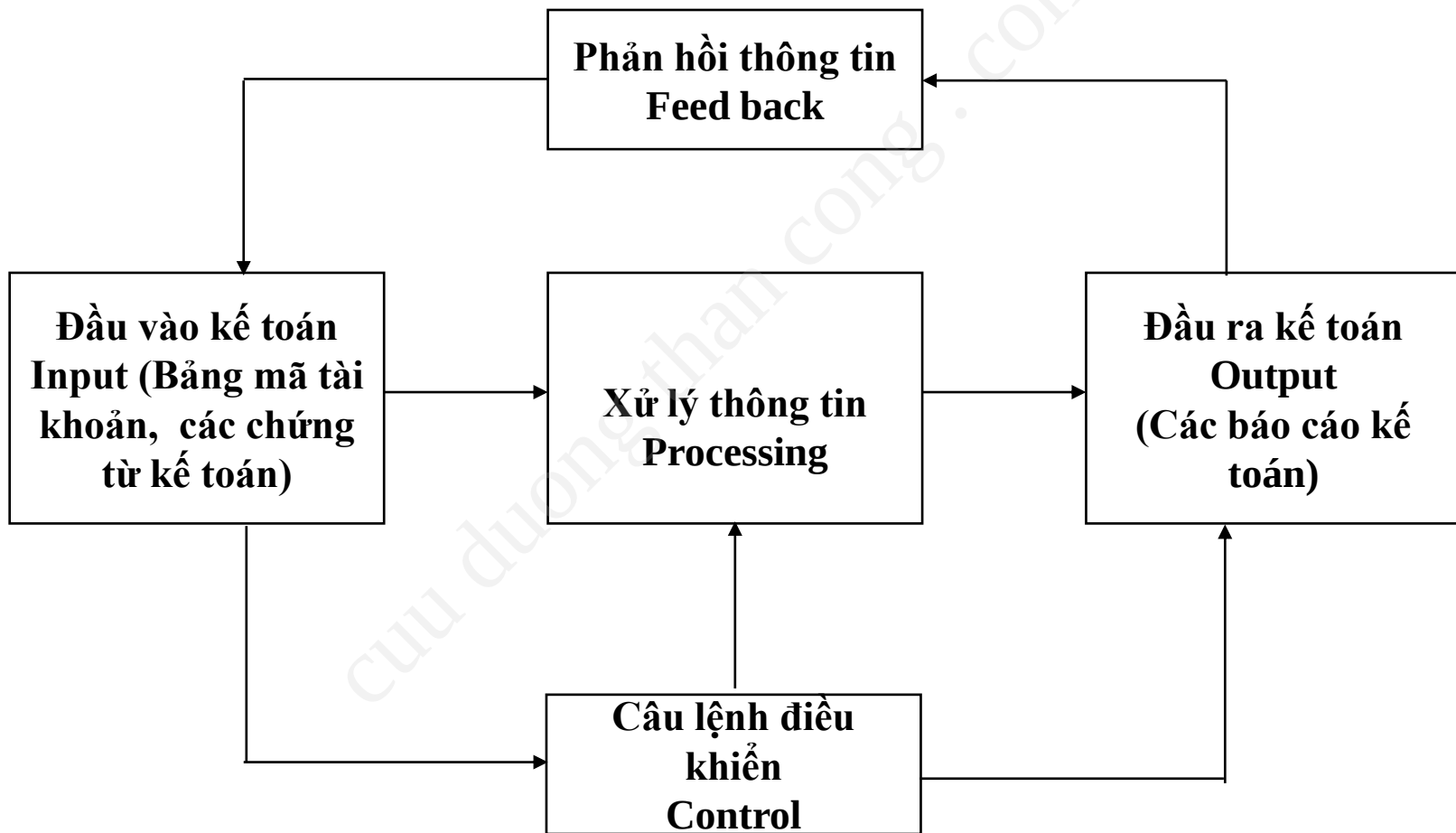
- ❖ Tập danh mục từ điển
- ❖ Tập nghiệp vụ giao dịch
- ❖ Tập báo cáo/ thông tin khái quát

❖ *Dạng file chương trình*

- ❖ Giúp liên kết công cụ kế toán để tạo ra báo cáo kế toán.

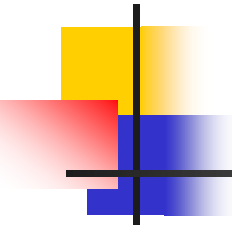
❖ *Dạng file biểu mẫu*

CẤU TRÚC CỦA CHƯƠNG TRÌNH KẾ TOÁN MÁY

Các yếu tố cơ bản của một chương trình kế toán máy

- ❖ ***Hệ thống đầu vào của một chương trình kế toán máy***
 - ❖ Hệ thống sổ, báo cáo kế toán
 - ❖ Hệ thống các công cụ kế toán, đối tượng kế toán
 - ❖ Các chứng từ phát sinh
- ❖ ***Xử lý thông tin***
- ❖ ***Hệ thống đầu ra của một chương trình kế toán máy***
 - ❖ Đầu ra kế toán là kết quả của hệ thống đầu vào kế toán và quá trình xử lý của máy thông qua các câu lệnh của người thực hiện.
 - ❖ Kết hợp các số liệu trên các chứng từ kế toán với các biểu mẫu kế toán cung cấp các báo cáo kế toán hoàn chỉnh
- ❖ ***Các câu lệnh điều khiển***
- ❖ ***Phản hồi thông tin***
- ❖ ***Nguyên tắc tổ chức thông tin trên máy***
 - ❖ ***Nguyên tắc lưu trữ một lần***
 - ❖ ***Nguyên tắc hạch toán kế toán doanh nghiệp***

CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG I

1. Trình bày các giai đoạn xử lý nghiệp vụ của hệ thống thông tin kế toán (AIS)
2. So sánh kế toán thủ công với kế toán máy
3. Khái niệm phần mềm kế toán. Vai trò của phần mềm kế toán trong hệ thống thông tin kế toán
4. Hãy cho biết cấu trúc của một chương trình kế toán trên máy
5. Trình bày các loại file cơ bản trong một chương trình kế toán máy
6. Khi làm kế toán trên máy vi tính cần tuân theo những nguyên tắc nào?